

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
А288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV
А288 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.
ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025
ISBN 978—966—419—456—0

тативний та легкий в користуванні спосіб рекламування контенту в Instagram — це таргет. Його можна застосувати до будь-якого виду контенту: Stories, Reels, звичайна публікація — незалежно від того, буде в них фото, відео чи звичайний текст [4].

Отже, на основі вищезазначеного, слід вказати, що онлайн-просування — незамінний інструмент для адвокатів, які прагнуть знаходити нових клієнтів та бути конкурентоспроможними. Все тому, що за сучасних умов бути лише фахівцем — недостатньо, треба активно демонструвати себе в цифровому світі. Оптимізація своєї Instagram-сторінки покращить видимість у системах пошуку, а контент-маркетинг сформує довіру та зміцнить імідж. Також не слід забувати про таргет-рекламу, яка буде надавати швидкі результати, а соціальні мережі відкриють можливості розвивати особистий бренд адвоката і взаємодіяти з цільовою аудиторією.

Список використаної літератури

1. Правила адвокатської етики від 15.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України 05.07.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#n217>
3. Bogvik. Контент-план для соцмереж юриста. 2024. URL: <https://bogvik.net/smm/kontent-plan-dlya-socmerezh-yurista>
4. Max Zakhozhiy. Як юристу залучати клієнтів онлайн: топ-5 ефективних стратегій. 2025. URL: <https://uaateam.agency/blog/yak-yurystu-zaluchaty-kliyentiv-onlayn-top-5-efektyvnykh-stratehiy>

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент *Храпенко Олена Олегівна*

Кротова Е. О.

студентка 2-го курсу факультету судового та міжнародного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОГО СУДОЧИНСТВА

Принцип збереження адвокатської таємниці закріплений на законодавчому рівні та виступає однією з ключових правових гарантій у сфері здійснення правосуддя. Ця норма не лише визначає обсяг прав і обов'язків учасників судового процесу, а й відображає мораль-

но-етичну складову адвокатської професії. Захист довірчих відносин між адвокатом і клієнтом має не лише суто юридичне, але й глибоке етичне значення, адже саме він формує підґрунтя для довіри до інституту адвокатури. Таємниця змісту комунікації між захисником і клієнтом охороняється законом, однак її не варто сприймати виключно як засіб гарантування особистих прав учасників процесу. У ширшому розумінні це — механізм підтримання правопорядку, довіри до правової системи та забезпечення демократичних цінностей. Порухення адвокатської таємниці може мати не лише індивідуальні, а й системні наслідки, підриваючи основи правосуддя та авторитет правничих інституцій. Професійна незалежність адвоката є важливим елементом функціонування демократичної держави, адже саме вона гарантує неупереджене здійснення захисту, збереження принципу змагальності та реальний доступ громадян до правосуддя. Нemoжливiсть допиту адвоката щодо обставин, які стали йому відомі під час виконання професійних обов'язків, є логічним продовженням цієї концепції та виступає однією з основоположних гарантій захисту прав людини, забезпечуючи стабільність і передбачуваність у діяльності правозахисних інститутів [1, с. 104].

В умовах сучасних викликів — зокрема воєнної агресії, масової цифровізації судових процесів та активного використання дистанційних форм комунікації — проблема збереження адвокатської таємниці набуває особливої актуальності та набуває питання забезпечення права особи на справедливий суд.

У таких умовах особливого значення набуває дотримання адвокатської етики й захист професійної таємниці, оскільки саме вони гарантують конфіденційність спілкування між захисником і клієнтом, що є невід'ємною складовою права на захист. Загалом, питання етичної незалежності адвоката та збереження адвокатської таємниці набувають не лише професійного, а й суспільно-правового значення, адже без них неможливо забезпечити реальну дію принципу справедливого суду в умовах сучасних трансформацій правосуддя.

Відповідно до статті 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокат не має права без згоди клієнта розголошувати інформацію, що становить адвокатську таємницю, чи використовувати її у власних інтересах або в інтересах третіх осіб. Крім того, адвокат зобов'язаний забезпечити належний захист персональних даних осіб, щодо яких він здійснює професійну діяльність, відповідно до чинного законодавства у сфері захисту персональної інформації. Згідно зі статтею 22 цього ж Закону, до адвокатської таємниці належить будь-яка інформація, отримана адвокатом, його помічником, стажистом чи іншим працівником під час виконання професійних обов'язків: дані про клієнта, суть звернення, зміст консультацій,

порад і роз'яснень, складені документи, а також інформація, що зберігається на електронних носіях. У символічному розумінні можна сказати, що з моменту, коли особа переступає поріг адвокатського офісу, усі подальші взаємини між нею та захисником стають предметом адвокатської таємниці [2].

Сучасні глобальні виклики — наслідки пандемії, військова агресія проти України та інтенсивна цифрова трансформація — істотно вплинули на всі сфери суспільного життя, зокрема на сферу правосуддя. Цифровізація публічного управління, яка активно розвивається, стала одним із ключових чинників підвищення ефективності та прозорості судових процесів [3, с. 208]. Водночас вона поставила перед правовою системою низку нових питань, серед яких — як забезпечити дотримання адвокатської таємниці в умовах цифрового судочинства, якими є межі безпечного використання електронних технологій у судовій діяльності та яким чином мінімізувати кіберризики в адвокатській практиці.

Проблема захисту професійної таємниці в умовах електронного правосуддя набуває особливої актуальності. Використання електронного документообігу, дистанційного подання доказів та онлайн-засідань створює не лише технічні переваги, але й нові загрози конфіденційності юридичної комунікації. Серед основних ризиків, що потребують правового й технічного врегулювання, — можливість несанкціонованого доступу до електронних матеріалів справи, перехоплення комунікацій між адвокатом і клієнтом, злам облікових записів чи використання шпигунського програмного забезпечення. Ці явища вимагають не лише підвищення рівня кібербезпеки, а й розроблення чітких нормативних механізмів, здатних забезпечити дотримання принципу конфіденційності адвокатської діяльності в цифровому середовищі [4, с. 14].

Організація дистанційних судових засідань висуває нові вимоги до забезпечення конфіденційності комунікацій між учасниками процесу. Судові органи мають не лише гарантувати неупередженість і справедливість розгляду справ, а й створити умови для повноцінного доступу сторін до матеріалів процесу та для захищеної взаємодії адвоката з клієнтом під час слухань. В умовах використання систем відеоконференцзв'язку особливої уваги потребує захист приватності адвокатських розмов під час перерв, а також забезпечення технічної стійкості каналів зв'язку від несанкціонованого втручання чи перехоплення [5, с. 7–9].

В епоху цифрового судочинства зміст етичних обов'язків адвоката залишається незмінним, проте способи їх реалізації вимагають технологічної адаптації. Сучасний юрист повинен володіти базовими навичками кібербезпеки: використовувати шифрування повідомлень,

двофакторну автентифікацію, захищені платформи відеозв'язку (з сертифікатами безпеки), а також уникати передавання процесуальної інформації через ненадійні месенджери чи відкриті поштові сервіси [6, с. 816–817].

Вищепереліченого достатньо, щоб передбачити внесення змін до законодавства, зокрема до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», щодо:

запровадження обов'язкових стандартів кіберзахисту адвокатських комунікацій;

створення державного реєстру перевірених комунікаційних платформ для участі в онлайн-засіданнях;

передбачення кримінальної відповідальності за втручання в адвокатські комунікації під час електронного судочинства.

Також необхідно розробити єдині технічні протоколи безпеки для судових установ, які проводять відеозасідання, зокрема вимоги до шифрування, розподілу доступів і автентифікації учасників. Доцільним є створення при Національній асоціації адвокатів України спеціального Центру кіберзахисту адвокатури, який би здійснював аудит безпеки комунікаційних систем, консультував юристів і органи правосуддя щодо дотримання стандартів конфіденційності [7].

Отже, в умовах цифрового судочинства принцип збереження адвокатської таємниці набуває нових вимірів і значення, поєднуючи традиційні етичні стандарти професії з вимогами технологічної безпеки. Адвокатська діяльність у цифровому середовищі передбачає не лише дотримання норм законодавства, а й високий рівень цифрової компетентності, що дозволяє забезпечити захист конфіденційної інформації клієнтів. Забезпечення таємниці комунікацій між адвокатом і довірителем у режимі онлайн, захист електронних документів та запобігання кібератакам стають невід'ємною складовою професійної етики сучасного адвоката.

Список використаної літератури

1. Власова Г. П. Адвокатська таємниця: теорія і практика. *Наукові розвідки з актуальних проблем публічного та приватного права: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції* (Київ, 24 квітня 2021 року). Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. С. 104–107.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
3. Сковчиляс-Павлів О. В. Сучасний стан електронного судочинства в Україні. *Київський часопис права*. 2024. № 1. С. 207–212.
4. Lawyer-Client Confidentiality in a Digitalized Society. *Amsterdam : Lawyers for Lawyers*, 2023. 26 p.

5. Guidelines on Videoconferencing in Judicial Proceedings. European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ). *Strasbourg : Council of Europe*, 2021. 28 p. URL: <https://rm.coe.int/cepej-2021-4-guidelines-videoconference-en/1680a2c2f4>
6. Romanin M. Practicing Ethically in Virtual Environments and the Rise of Remote Proceedings in a Post COVID-19 Era. *The Georgetown Journal of Legal Ethics*. 2024. Vol. 37, No. 3. P. 813–828. URL: <https://www.law.georgetown.edu/legal-ethics-journal/wp-content/uploads/sites/24/2024/03/GT-GJLE230041.pdf>
7. Облетов А. Кібербезпека в роботі адвоката: поради щодо захисту. *Higher School of Advocacy*. 2024. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/kiberbezpeka-v-roboti-advokata-poradi-shhodo-zaxistu>.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії в галузі права, доцент *Синицин Павло Миколайович*

Ковальова А. Є.

студентка 4-го курсу бакалаврського рівня

Навчально-наукового інституту права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ПРОФЕСІЙНІ ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ АДВОКАТА: ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

З огляду на трансформацію сучасних суспільних реалій, постає об'єктивна необхідність у належному забезпеченні правового статусу адвоката, а також ефективному виконанні ним професійних обов'язків. Початок повномасштабної війни в Україні посилив значення дотримання демократичних принципів, адже саме вони формують довіру до держави з боку міжнародної спільноти. Для зміцнення авторитету адвокатури та підвищення рівня суспільної довіри до цього інституту виникає потреба у вдосконаленні законодавчого регулювання окремих аспектів адвокатської діяльності.

Під час здійснення професійної діяльності адвокат зобов'язаний неухильно дотримуватися вимог закону, Правил адвокатської етики та положень Присяги адвоката України. Одним із важливих елементів його роботи є обов'язок надавати клієнту звіт про виконання умов договору про надання правничої допомоги, а також своєчасно повідомляти про виникнення конфлікту інтересів [1]. Крім того, адвокат повинен постійно вдосконалювати свій професійний рівень, що є за-